

ادامه از صفحه اول

برندینگ و سرگردانی

به‌هرحال، آنچه مسلم است، این است که هر تحول ساختاری برای موفقیت، باید بر اساس مطالعات و بررسی‌های لازم، به‌مشارکت‌طلبیدن و توجیه همه ذی‌نفعان، مشخص‌کردن و واضح‌کردن همه مراحل و تدوین و تبیین همه مقررات و دستورالعمل‌ها و قراردادهای لازم و سایر اقدامات ضروری باشد؛ اما بررسی دیدگاه‌ها، ابهامات ذی‌نفعان و مخالفت‌های جایگاه‌داران و انجمن صنفی آنها، نشان می‌دهد این مراحل انجام نشده است. همچنین بررسی مسیر کار و تحولات مربوط به آن، نشان می‌دهد این اقدام نیز مانند اکثر اقدامات وزارت نفت، نه بر اساس اقداماتی نرم‌افزاری که ذکر شد، بلکه بر اساس آزمون و خطا پیش رفته و حتی بعضی اهداف نیز در طول مسیر اضافه شده است، درحالی‌که آزمون و خطا در اموری که درباره آنها تجربه پیشینه بشری وجود دارد، به‌هیچ‌وجه جایز نیست. ازهمین‌رو، می‌رود که این طرح به تجربه شکست‌خورده دیگری تبدیل شود. نگارنده قبلا در نوشته‌های دیگری توضیح داده‌ام که چگونه در ایران کارهای خوب یا کارهایی را که می‌توانند بالقوه خوب باشند، بدون توجه به مسائل نهادهی و نرم‌افزارها، بد انجام می‌دهیم و هربار یک یاس جدید در توانایی انجام کار خوب ایجاد می‌کنیم. ۳. مشکل دلیل در این زمینه با نقصان اساسی رویه‌رو هستیم». با همه توضیحاتی که به نظر می‌رسد این فرایند نیز متأسفانه گرفتار شده است؛ یعنی پارتی‌بازی و رانت‌جویی و فساد. بر اساس آخرین گزارش‌های مدیران «شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی»، تاکنون و در چند مرحله تا اواخر مهر سال جاری، ۷۵ شرکت صاحب نشان تجاری با‌برند، مجوز فعالیت در این طرح را گرفته‌اند و به نظر می‌رسد از ابتدا قصد اعطای امتیاز در این حد نبوده است. با روشن‌نبودن و قانون‌نبودن ضوابط اعطای امتیاز و با وجود فشارهای موجود، احتمالا در آینده تعداد برندها بیش از این نیز خواهد شد. هم‌اکنون اعتراضاتی وجود دارد که بین دریافت‌کنندگان امتیاز برند، نام شرکت‌هایی وجود دارد که هیچ‌گونه تجربه کاری در این زمینه ندارند. دراین‌باره، باید توجه داشت که اولاً همین تعداد فعلی نیز لوث مفهوم رقابت و برند است. در هیچ‌کجا شما این تعداد شرکت را در عرصه رقابت پیدا نمی‌کنید. اگر به امارات متحده عربی یا ترکیه سفر کنید، حداکثر ۱۰ تا ۱۵ برند در این عرصه رقابت می‌کنند که شامل چند برند خارجی و چند برند داخلی هستند. ثانیاً در محیط رقابتی بین‌المللی، هیچ شرکتی با دریافت امتیاز صاحب برند نشده است، بلکه به‌دست‌آوردن نشان معتبر تجاری یا برند، فرایندهای خاصی خود را دارد و حاصل دوران طولانی کار و تجربه‌اندوزی و جلب اعتماد مشتری است. ثالثاً اکنون در بسیاری از صنایع و فعالیت‌های دیگر بخش خصوصی در کشور، شاهد این تجربه مطالعه‌شده هستیم که اعطای بی‌ضابطه مجوزها و لوژکردن سطح رقابت، مقیاس اقتصادی بهینه را مخدوش کرده و موجب کاهش بهره‌وری کارایی و افزایش قیمت تمام‌شده و رانت‌جویی شده است. در این زمینه نیز درحالی‌که از سویی بسیاری از دریافت‌کنندگان امتیاز شرایط لازم را ندارند و ختماتی را که باید ارائه کنند، دقیقاً مشخص نیست و از سوی دیگر، جایگاه‌های جدید و درحال‌ساخت و جایگاه‌های موجود به نوعی ناچار خواهند بود خود را تحت یک برند قرار دهند، این وضعیت می‌تواند موجبات رانت‌جویی و رانت‌خواری را فراهم کند و موجب نقض غرض شود و هزینه نهایی خدمات را برای مردم افزایش داده و کیفیت خدمات را کاهش دهد. البته بعضی معتقدند در شرایطی که برندهای رقیب به مفهومی که در بند ۱ در بالا ذکر شد، موضوعیت ندارد، به‌هرحال هر جایگاهی نام و برند خود را دارد و چه دلیلی دارد که انحصار ایجاد شود.

۴. با وجود اینکه مسائل جایگاه‌های سوخت مایع،

یعنی پمپ‌بنزین‌ها با مسائل جایگاه‌های سی‌ان‌جی

بسیار متفاوت است و درباره سی‌ان‌جی مسئله حمل

وجود ندارد، دستورالعمل‌های مشترکی برای آنها

صادر شده است. در پایان نباید از نظر دور داشت که

در این میان شرکت‌هایی از بخش خصوصی هستند که

آمادگی سرمایه‌گذاری و کار و فعالیت جدی را داشته و

دارند و این شرکت‌ها در مسیر این چرخه‌های ناقص که

فضای کسب‌وکار را پیچیده‌تر می‌کند، بیشترین آسیب را

می‌بینند و دچار سرخوردگی می‌شوند. درواقع این نحوه

تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری دولتی عملاً مانعی در

مسیر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است.

خبر

جزئیات حساب ذخیره‌ارزی

● قائم‌مقام صندوق توسعه ملی پیشنهاد داد در خصوص نوسانات قیمت نفت تا ۱۰ درصد آن را صندوق پوشش دهد یا فراتر از آن حساب ذخیره ارزی تأمین کند. به گزارش فارس، علیرضا صالح گفت: سال از ۷۱ تا ۸۴، ۲۴ میلیارد دلار در حساب ذخیره ارزی وجود داشت که ۵۰ درصد آن به بخش خصوصی اعطا شد و ۵۰ درصد نقش پایتاث‌سازی بودجه‌ای را داشت. در ادامه سال‌های ۸۴ تا ۸۹ به ۲۹ میلیارد دلار به حساب ذخیره ارزی واریز شد. ۷۰نیم میلیارد از قبل بود که در مجموع با بودجه آنها ۱۵۰ میلیارد دلار وجود داشت که ۱۲۰ میلیارد دلار آن برای تکالیف بودجه مصرف شد. ۱۲میلیارد صرف نیاز ارزی دولت شد و ۱۳،۵ میلیارد دلار نیز تسهیلات بخش خصوصی بود.
مانده حساب ذخیر ارزی ۲۶ میلیون دلار بود که ۱۳ میلیارد دلار آن به صندوق توسعه ملی منتقل شد.

اقتصاد

معاون وزیر کار: شناسایی در آمد خانوار با کد ملی انجام شود

یارانه به شرط اثبات نیازمندی

و «تغییر مفهومی» پرداخت یارانه اشاره می‌کند و می‌افزاید: هرگز نباید اجازه داده می‌شد که یک اعانه اجتماعی برای گروه‌های ضعیف به حقی برای همه تبدیل شود، چراکه در این صورت قطع آن بسیار سخت و پرهزینه می‌شود. شریف‌زادگان در جای دیگری نیز گرفتارشدن دولت در چنین وضعیتی را خودکشیی تدریجی خوانده بود و به نظر می‌رسد در شرایط فعلی، دولت بین پذیرش هزینه‌های اجتماعی حذف یارانه نقدی قسمتی از یارانه‌گیران یا پذیرش آن خودکشی تدریجی مجبور به انتخاب است.

چه کسانی از قطار یارانه‌پیاده می‌شوند؟

در لایحه بودجه سال آینده خالص وجهه ناشی از هدفمندکردن یارانه‌ها ۳۷هزار میلیارد تومان برآورد شده است که ۱۱هزار میلیارد تومان کمتر از سال جاری است. این حقیقت نشان می‌دهد یقیناً دولت در سال آینده اقدام به حذف یارانه نقدی تعدادی از دهک‌ها یا پر‌درآمدتر خواهد کرد، اما اینکه این حذف چگونه و به چه تعدادی باشد سوآلی است که حتی محمدباقر نوخست، رئیس سازمان برنامه‌بودجه و سخنگوی دولت، نیز جواب آن را به‌درستی نمی‌داند، زیرا تعیین سازوکار چنین اقدامی نیازمند تبادل‌نظر با نمایندگان مجلس شورای اسلامی و تأیید آنهاست. تا اینجا کار رئیس سازمان برنامه‌بودجه اطمینان داده است که هیچ نیازمندی از پرداخت یارانه‌ها حذف نخواهد شد و همه نیازمندان، چه افرادی که شناسایی شده‌اند و چه کسانی که خود اعلام می‌کنند، مشمول پرداخت یارانه‌ها خواهند شد. باین‌حال اما تعریف «نیازمندی» نیز بین آنچه نوخست از آن برداشت می‌کند با آنچه بخشی از مردم به آن اعتقاد دارند متفاوت است. همین تفاوت در تعریف نیازمندی است که تمام تلاش‌ها برای انصراف داوطلبانه از دریافت

سفره نهاده‌های طیور در اختیار عده‌ای خاص قرار دارد

تصمیمی که انحصار ساخت

است.البته این انحصار موافقان و مخالفان زیادی دارد و فعالان صنعت طیور، گاهی از شر شرکت‌های خصوصی و شرکت‌های وابسته به وزارت جهاد کشاورزی به دلیل برهم‌زن تعادل بازار، به او پناه می‌برند. به گفته منابع مطلع، دو شرکت بین‌المللی اصلی، تأمین‌کننده نهاده‌های دامی مدلل را به‌عنوان شعبه خود در ایران می‌شناسند و این مسئله، قدرت او را برای درست‌گرفتن بازار نهاده‌های دامی بیشتر می‌کند. البته به نظر می‌رسد بخش زیادی از این اعتبار به لطف نظر مساعد و حمایت همه‌جانبه وزیر در دور اول وزارت او کسب شده باشد. محمود حتی که در دولت سلسک‌ها ذنبال ایجاد تعادل در بازار طیور بود، تن به مسکنی داد که کسی هنوز هم نمی‌داند این مسکن اثر خوبی بر کشور داشته باشد. نه، مخالفان انحصار در بازار، با حضور مدلل در صنعت طیور مخالف هستند و گروهی هم به دلیل تبعات منفی فعالیت خصوصی‌ها و نسنخه‌های ناکارآمد وزارت جهاد کشاورزی، به مدلل پناه می‌برند و از فعالیت‌های او حمایت می‌کنند. ناصر نبی‌پور، رئیس هیئت‌مدیره مرغداران مرغ تخم‌گذار استان تهران، یکی از افرادی است که فعالیت‌های مدلل را به‌طور ضمنی تأیید می‌کند.او به «شرق» می‌گوید: قیمت‌های نهاده‌های طیور از حدود دو ماه پیش، حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد افزایش یافته است. قیمت نهاده‌ها بدون هیچ دلیلی بالا رفته است، اگر حتی بهای بازار جهانی تغییر کند، به دلیل اینکه اجناس شش تا هفت ماه قبل سفارش شده‌اند، نباید به‌سرعت از تغییر قیمت‌ها بی‌اثر بپایزند. نبی‌پور اضافه می‌کند: درحال حاضر واردات ۳۰ درصد نهاده‌های طیور دست برخی شرکت‌های خصوصی و پشتیبانی امور دام و ۷۰ درصد آن، دست آقای مدلل است. دولتی‌ها و خصوصی‌ها از مدلل بدتر عمل می‌کنند و بازار نهاده‌های طیور را دچار تصمیمات بازگرا می‌کنند؛ اگر بازار به‌طور کامل دست مدلل بود، شاید

وضعیت بهتری داشت. صنعت طیور مدیون مدلل است، اگر کارها دست دولتی‌ها می‌افتاد، چیزی در کشور پیدا نمی‌شد. ممکن است خیلی‌ها از این جمله بدشان بیاید. مدلل در تحریم‌ها و جنگ توانست نهاده وارد کشور کند. اگر او نبود که چیزی وارد ایران نمی‌شد. البته رئیس هیئت‌مدیره مرغداران مرغ تخم‌گذار استان تهران دلیل افزایش قیمت نهاده‌های دامی را نیز متأثر از تصمیم مدلل برای افزایش قیمت عرضه دان اعلام می‌کند.او می‌گوید: همه به تبعیت از مدلل، قیمت‌ها را افزایش داده‌اند. شاید هم واقعاً برایشان صرف نمی‌کند که دست به افزایش قیمت‌ها می‌زنند؛ اما چطور محاسباتی انجام می‌شود که ارز مبادله‌ای گشایش‌ده در سال گذشته، امسال با آز آزاد حساب می‌شود؟

شرکت پشتیبانی امور دام گران‌فروش‌تر از مدلل
نبی‌پور ادامه می‌دهد: خصوصی‌ها نهاده‌های دامی را گران‌تر از مدلل عرضه می‌کنند. شرکت پشتیبانی امور دام که مسئول تنظیم بازار است، ذرت ایرانی را ۹۵۰ تومان کرده است. این در حالی است که شرکت پشتیبانی برای کمک به تنظیم بازار ایجاد شده است. اگر این شرکت رقیب شرکت جاهد یا آقایان مدلل و نوید (واردکنندگان نهاده‌های طیور) باشد که نمی‌شود کارکردن‌ابه گفته او، ۸ و ۹ واردکننده نهاده‌های طیور داریم و همه آنها با هم هماهنگ هستند. هروقت کهس قیمت نهاده‌ها بالا و پایین می‌کنند و دشمن خود‌خواست نیست، اگر مرغدار محصولات خود را گران بفروشد، تعزیرات بلافاصله وارد عمل می‌شود. ولی این آقایان ارز دولتی هم می‌گیرند و کسی نمی‌تواند حرفی به آنها بزند.

سازمان حمایت مسئول کنترل بازار

۳۰ درصد بازار نهاده‌های طیور در اختیار وزارت جهاد کشاورزی است. شرکت جاهد از شرکت‌های وابسته به این وزارتخانه نهاده‌های دام و طیور وارد

یارانه را به شکست کشانده و آن‌طور که نوخست می‌گوید، حذف سه، چهار میلیون نفر از بی‌نیازها نیز در گذشته «باعث دعوا شده است». در این شرایط به نظر می‌رسد دولت تصمیم دارد به جای پیاده‌کردن تعدادی از مسافران قطار یارانه نقدی، ابتدا همه مردم را از این قطار پیاده کند و سپس ابتدا نیازمندان شناسایی شده و سپس آنها که نیازمندی خود را ثابت کنند دوباره سوار کند. به گفته نوخست، بخشی از افرادی که مستحق دریافت یارانه هستند شناسایی شده‌اند که عمده این افراد تحت پوشش نهادهای حمایتی هستند. بخش دیگر افراد شناسایی نشده، اما با اطلاعات مشخص نزد بیمه‌های تأمین اجتماعی هستند که این افراد نیز در جمع یارانه‌بگیران حفظ خواهند شد. دسته سوم نیز افرادی هستند که خودشان را نیازمند می‌دانند و در صورت تمایل به دریافت یارانه، نیازمندی‌شان باید از سوی وزارت کار بررسی و صحت‌سنجی شود. نکته اینجاست که همین گام سوم که در چند کلمه ساده بیان می‌شود احتمالاً سال آینده حواشی بسیاری را به وجود خواهد آورد. تجربه‌های پیشین برای کاهش تعداد یارانه‌بگیران نشان داده است که اغلب مردم خود را مستحق دریافت یارانه می‌دانند و احتمالاً تعداد بسیار زیادی از آنها با هر روشی که دولت درخواست کند نیازمندی خود را به وزارت کار یا هر مرجع دیگری اعلام کرده و بر آن پافشاری خواهند کرد. این همان نکته‌ای است که ابراهیم اصغرزاده، نماینده سابق مجلس شورای اسلامی، در یکی از گفت‌وگوهای خود و در حاشیه نقد به قضیه املاک و حقوق‌های نجومی به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: مردمی که محتاج ۴۵ [هزار] تومان هستند و می‌روند پای آن سند [اعلام نیاز به یارانه در فروردین و اردیبهشت سال ۱۹۳] را امضا می‌کنند، یا دارند به دولت دروغ می‌گویند که این بسیار خطرناک است یا واقعاً فقیر هستند که این فاجعه است!

باحال‌لارگز

با توجه به همه این قضایا باید گفت امسال سالی طلایی برای تصمیم‌گیری درباره حذف یارانه نقدی قسمتی از یارانه‌بگیران است، چون در صورت موکل‌شدن این بحث به سه سال‌های آتی، با توجه به نزدیکی انتخابات مجلس، یقیناً نمایندگان حاضر به پذیرش تبعات اجتماعی این حذف نخواهند بود و پس از آن نیز بعید به نظر می‌رسد در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری بعدی توانی برای انجام آن وجود داشته باشد. بنابراین می‌توان گفت تصمیم به حذف یارانه نقدی تعدادی از دهک‌ها درآمدی، تصمیمی مهم است که یا حالا و در ابتدای سال آینده باید به اجرا برسد یا برای مدت‌زمان مدیدی به فراموشی سپرده شود.

می‌کند و شرکت پشتیبانی امور دام هم باید با ذخایر خود بازار را متعادل کند؛ اما گویا نبض قیمت‌ها در دستان تاجران است. اگر چه وزارتخانه متولی تولید ابزار قوی مانند مدبور مجوز واردات نهاده‌های طیور را در اختیار دارد و صرفاً با توقف صدور این مجوزها، ارز مبادله‌ای به حساب بزرگ‌ترین واردکننده نهاده‌های طیور واریز نمی‌شود؛ اما گویا مسئولان این وزارتخانه قصد ندارند از این ابزار استفاده کنند. مهدی کاظم‌نژاد، قائم‌مقام معاونت توسعه بازرگانی و صنایع کشاورزی، در گفت‌وگو با «شرق» درباره اعتراض مرغداران به افزایش قیمت نهاده‌های طیور، سازمان حمایت را مسئول بررسی گران‌فروشی دان معرفی می‌کند.او می‌گوید: سازمان حمایت از تولیدکننده و مصرف‌کننده باید بررسی کند که قیمت تمام‌شده واردات با فروش چقدر فاصله دارد و آیا گران‌فروشی در کار هست یا خیر.کاظم‌نژاد همچنین درباره انتقادات مطرح‌شده به عملکرد شرکت پشتیبانی امور دام تأکید می‌کند: این شرکت ذخایر راهبردی را توزیع می‌کند و نمی‌تواند این ذخایر را گران‌تر بفروشد.قائم‌مقام معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی درباره ابزار کنترل واردکننده‌ها در زمان گران‌فروشی می‌گوید: سازمان‌های حمایتی مسئول نظارت بر قیمت‌ها هستند و سازمان‌هایی که زیر نظر وزارت جهاد کشاورزی کار می‌کنند، نمی‌توانند قیمت‌ها را افزایش دهند.شرکت پشتیبانی امور دام باید بتواند با اقدامات خود بازار را متعادل کند؛ اما هدایت اصغری، کارشناس طیور، دراین‌باره به «شرق» می‌گوید: اگر شرکت پشتیبانی درست عمل می‌کرد، باید اثر آن را در بازار می‌دیدیم. وقتی نتیجه این اقدامات در بازار دیده نمی‌شود، یعنی حضور شرکت پشتیبانی در تعدیل قیمت‌ها خیلی مفید نبوده است و درباره عملکرد این شرکت مشکلی وجود دارد.

یادداشت

ائتلاف مسلط نهاده‌ا

حمیدرضا قاسمی
کارشناس اقتصادی

● وقتی در روزهای اخیر درباره فرشاد و مسعود اقتصاد ایران نوشته‌ای را خواندم، گرچه بر این چرخه شوم نخبه‌کشی در قوانین آهنین اندک سالاری متأثر شدم اما متعجب هرگز. برای من که به سبب علاقه، مختصر مطالعاتی در تاریخ معاصر ایران و مسئله خشونت و نظم‌های اجتماعی داشته‌ام، چه جای تعجب است که الگوی کنونی نهاده‌ها در هر کشوری عمیقاً از گذشته آن سرزمین ریشه می‌گیرد زیرا زمانی که یک جامعه به شیوه‌ای مشخص سازمان می‌یابد، این وضعیت میل به ماندگاری دارد. فرهنگ اقتصادی ۵۰۰ساله اخیر ایران ویژگی خاصی دارد. خطوط کلی آن یعنی اهرم‌های فرماندهی در داخل نظام اقتصادی ایران در این مدت فرق چندانی نکرده است. هرچند در این ۵۰۰ سال گهگاهی تحولاتی کوتاه‌مدت رخ داده است، اما دوباره حیات اقتصادی جریان مستمر و کهن خود را ادامه می‌دهد. گام نخست در فرهنگ اقتصادی افزایش تاب‌آوری در پذیرش تمامی جریان‌های موجود در اقتصاد و سیاست است. در واقع آنچه می‌تواند شرایط رقابت و نوآوری را در یک کشور پدیدار کند، وجود نهاده‌های اقتصادی و سیاسی فراگیر است. درحالی‌که نهاده‌های سیاسی فراگیر که قدرت را به شکل فراگیری توزیع کرده‌اند، میل به ریشه‌کن‌کردن نهاده‌های اقتصادی دارند که برای بهره‌مندی گروهی اندک دست به تصاحب منابع اکثریت می‌زنند، در طرف مقابل نهاده‌های سیاسی به کسانی که قدرت را در دست گرفته‌اند، این امکان را می‌دهد تا نهاده‌های اقتصادی را برگزینند که قیودی ناچیز برایشان دربر دارد و به نیروهای جانش‌اقرین اجازه ظهور نمی‌دهند. آنها همچنین فرادستان را قادر می‌کنند نهاده‌های سیاسی آتی و تغییرات تدریجی‌شان را رقم بزنند. نهاده‌های اقتصادی به نوبه خود ائتلاف مسلط را ثروتمند می‌کنند و این تا سلطه سیاسی خود را مستحکم کنند. در نتیجه این نهاده‌های سیاسی و اقتصادی یکدیگر را تقویت می‌کنند و میل به ماندگاری دارند. نهاده‌های اقتصادی و سیاسی که سرانجام توسط جامعه انتخاب می‌شوند، می‌توانند فراگیر و شوق رشد اقتصادی و مانع رشد اقتصادی باشند و یک جامعه زمانی شکست می‌خورد که دارای نهاده‌های اقتصادی استثمارری پشتیبانی‌شده از سوی نهاده‌های سیاسی استثمارری باشد. سوآلی که مطرح می‌شود این است که چرا در یک نظم دسترسی محدود مخالفت‌های جدی با نهاده‌های اقتصادی فراگرمی می‌شود و صاحبان سایر دیدگاه‌ها از نظر ائتلاف محصور، بی‌اخلاق، بی‌سواد، سفسطه‌گر و... خوانده می‌شوند؟ پاسخ بسیار واضح است! ترس از «تخریب خلق»، اما به راستی در جوامع دسترسی باز نهاده‌ای فراگیر چگونه ساخته می‌شوند؟ آنها بر پایه توافق عمومی و آگاهانه پدید می‌آیند اما بلکه محصول رویارویی شدید میان گروه‌های مختلفی بودند که اقتدار یکدیگر را به هم‌وردی می‌طلبیدند و این هم‌وردی نظریات علمی جامعه را سرشار از غناثم می‌کرد زیرا در نظم دسترسی باز رقابت شوم‌بختی انگیزه‌هایی در اختیار کارآفرینان سیاسی و اقتصادی می‌گذارد تا راهکارهای بهتر و جذاب‌تری را برای مسائل جامعه خود تدبیر کنند. در نظم دسترسی باز هر اندازه مسئله‌ای که جامعه با آن مواجه است بزرگ‌تر باشد، بحث و مناظره درباره آن مسئله و مجموعه راهکارهای بالقوه گسترده‌تر هستند. در حقیقت ابراز آزاد و علنی ایده‌ها و ایجاد زمینه برابر برای راندن ایده‌ها به گوش تصمیم‌گیران به این معناست که ایده‌های بیشتری شنیده خواهد شد درحالی‌که در سمت مقابل و در نظم دسترسی محدود، محدودیت‌هایی بر طیف افراد، گروه‌ها و سازمان‌ها وضع می‌کنند که در تهیه و به‌به‌بخت‌داشتن راهکارهای جدید مشارکت می‌کنند و در این نظم سازوکارهای بسیار کمتری وجود دارد که اجازه جایگزینی ایده‌ها را می‌دهد زیرا شنیدن راهکارهای جدید و اثربخش یعنی محدودشدن رانت فرادستان در ائتلاف مسلط. برای این مسئله در ادوار گذشته تاریخ بشر نمونه‌های شگفت‌آوری وجود دارد که از جمله می‌توان به ممنوعیت چاپ در دوره عثمانی اشاره کرد. کتاب همچنین قدرت کسانی را که بر دانش شفاهی حکم می‌راندند، تضعیف خواهد کرد زیرا آن دانش را به راحتی در اختیار هرکسی که سواد داشته باشد می‌گذارد. در سرزمین‌هایی که علم در انحصار فرادستان بود، این امر وضعیت موجود را به خطر می‌انداخت و متزلزل می‌کرد. سلاطین عثمانی از تخریب و دلسوزانه‌ای را با برچسب‌های مختلف مورد عنایت قرار می‌دهند.

ادامه در صفحه ۵